

Kärkkäinen Oy

Riku Ilvesluoto, talous- ja hallintojohtaja
Ollilanojankatu 2
84100 Ylivieska

Lahden kaupunki

Juha Helminen, kaupungingeodeetti
Kimmo Sutinen, asemakaava-arkkitehti
15100 Lahti

Asia Asemakaavan muutos A-2711 (Tavaratalo Kärkkäinen ja ympäristö)

Selvitys Hybridimallin mukainen myymälä

Kaupan alalla on käynnissä valtava murros ostoskäyttäytymisen suhteen. Kaupankäynti siirtyy enenevässä määrin verkkoon. Vuonna 2020 digitaalinen ostaminen kasvoi Suomessa 18 prosenttia ja ennuste vuodesta 2020 vuoteen 2025 on 22 % (Kaupan liitto, lähde: Statista, November 2020). Tavaratalojen rooli vähittäiskaupassa on verkkokaupan kasvun ja valtavan digiloikan myötä muuttunutkin merkittävästi. Tavaratalot toimivat edelleen perinteisellä tavalla palvellen sinne tulevia asiakkaita, mutta viime vuosien aikana tavaratalojen rooli verkkokaupan asiakkaiden palvelussa on noussut merkittävästi ja tulee nousemaan edelleen. Tavaratalot tulevat toimimaan kaupan alalla jatkossa myös verkkokaupan toimipisteinä, so. varastona, josta kerätään ja toimitetaan verkkokauppatilaukset asiakkaille tai toimitaan verkkokaupan palvelupisteinä. Tämä on kansainvälinen kehityssuunta.

Kärkkäinen on edellä todetun toimintamallin edelläkävijä. Kärkkäisen Ylivieskan myymälä on palvellut myymäläasiakkaiden lisäksi verkkokaupan asiakkaita sen perustamisesta vuodesta 2007 lukien. Kärkkäisen verkkokaupan ”normaali” kasvu on ollut viime vuosina 30 – 50 %, mutta vuonna 2020 kasvu oli noin 90 prosenttia, tilikauden liikevaihdon ollessa 70 miljoonaa euroa. Alkaneen vuoden kasvu on tällä hetkellä yli 100 %. Edellä mainittujen lukujen tarkoituksena on tuoda esille se, että Kärkkäisen suuret myymälät Ylivieskassa ja Lahdessa kykenevät palvelemaan laajalla tavaravalikoimalla ja riittävän suurella tavaramäärällä niin walk-in asiakkaita kuin verkkokaupan asiakkaita. Verkkokaupan valtava kasvu ja tulevaisuuden näkymät edellyttävät kuitenkin seuraavan askeleen ottamista eli Lahden myymälän saattamista palvelemaan täysimääräisesti myös verkkokaupan asiakkaita.

Kärkkäinen käyttää nimitystä hybridimallin mukainen myymälä kuvatessaan myymälää, joka palvelee niin walk-in asiakkaita kuin verkkokaupan asiakkaita. Hybridimallin mukaisessa myymälässä sen toiminnot ja prosessit on luotu siten, että mainitut asiakasryhmät ja niiden tarpeet voidaan tyydyttää myymälästä. Hybridimallin mukaisessa myymälässä esillä olevat tavarat ovat niin myymäläasiakkaiden kuin verkkokaupan asiakkaiden saatavilla ja ostettavissa. Myymäläasiakkaat noutavat haluamansa tavarat hyllystä itse, kuten nytkin, kun taas verkkokaupan keräilijä noutaa tavarat verkkokaupan asiakkaalle. Molemmat asiakkaat palvelevat samasta paikasta eli myymälävarastosta. Myymälävarastolla tarkoitetaan myymälätiloissa ja varsinaisessa myymälävarastossa olevia tavaroita.

Hybridimallin mukaisessa myymälässä siellä olevaan tavaravalikoimaan ja -varastoon kohdistuu suurin kysyntä verkkokaupan asiakkailta, joiden ostot ovat Kärkkäisellä jo suuremmat kuin Lahden myymälän walk-in asiakkaiden tekemät ostot. Lähivuosina verkkokaupan asiakkaiden ostot

tulevat olemaan moninkertaiset walk-in asiakkaisiin nähden. Kysyntään vastaaminen vaatii, että myymälän tavaravalikoimaa laajennetaan ja valikoiman syvyyttä kasvatetaan (tavarankappalemäärää myymälässä kasvatetaan). Hybridimallin mukaisessa myymälässä valikoiman laajuus ja tavaroiden saatavuus on siten huomattavasti parempi, mitä normaalissa myymälässä ja tavaroiden esillepano on kehittyneempää. Hybridimallin mukainen myymälä tuo merkittäviä synergiaetuja niin Kärkkäiselle kuin sen myymälän ja verkkokaupan asiakkaille.

Hybridimallin mukaisessa myymälässä on otettava huomioon logistiikka. Myymälän sisäisen logistiikan osalta on huolehdittava, että tavarat saadaan mahdollisimman nopeasti hyllyyn sekä suuren menekin tavarat ns. myymälän massapaikoille. Tämä tarkoittaa, että myymälätiloissa on oltava asianmukaiset tavaroiden kuljetusväylät ja myymälähyllyissä sekä massapaikoilla riittävät tilat kasvavalle tavaravalikoimalle ja -määrälle. Massapaikkoja voi olla myös myymälän varastossa. Myymälään sisään tulevalle tavaramäärälle on huolehdittava riittävät vastaanotto- ja lajittelutilat sekä myymälästä lähtevälle tavaralle riittävät lajittelu-, pakkaus- ja toimitustilat. Hybridimallin mukaisessa myymälässä on kyettävä yhdistämään myymälästä lähtevään verkkokaupan toimitukseen myymälän ulkopuolelta tulevat tavarat. Hybridimallin mukaisessa myymälässä sisäinen ja ulkoinen logistiikka on yhdistetty saumattomasti toisiinsa myymälän asiakasturvallisuutta vaarantamatta.

Kärkkäisen Lahden myymälän muuttaminen hybridimallin mukaiseksi myymäläksi edellyttää tilojen kasvattamista 27.000 neliöllä, josta kohdistettaisiin 18.000 neliötä myymälätiloihin, so. valikoiman laajuuden ja syvyyden kasvattamiseen (hylly- ja massapaikat) ja 9.000 neliötä tavarankäsitteily-, lajittelu-, pakkaus-, lähetys- ja varastointitiloihin. Hybridimallin mukaisen myymälän ei odoteta kasvattavan myymälän asiakasmäärää tai liikennettä merkittävästi. Kärkkäisen arvio on, että keskimääräiset määrät voivat kasvaa 10-15 %. Tämä tarkoittaa sitä, että autopaikkoja tai liikenneväyliä ei tarvitse merkittävästi kasvattaa.

Tässä selvityksessä ei esitetä hybridimallin mukaisessa myymälässä käytettäviä teknologisia tai prosessuaalisia ratkaisuja.

Oulussa 1.2.2021

Kärkkäinen Oy

Riku Ilvesluoto